

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
080 81 80
gp@zagovornik-rs.si

Zadeva: 0700-43/2024/4
Datum: 19. 12. 2024

Zagovornik načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) na podlagi 21. člena v povezavi s 33. do 37. členom Zakona o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg, v nadaljevanju: ZVarD) in na podlagi prvega odstavka 207. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb, v nadaljevanju: ZUP) v postopku, začetem na predlog predlagateljev ... in ..., ki ju zastopa pooblaščenec ... v zadevi ugotovitve obstoja diskriminacije po ZVarD zoper Upravno enoto ..., izdaja naslednjo

ODLOČBO

1. Predlog za obravnavo diskriminacije z dne 19. 4. 2024, ki sta ga vložila predlagatelja, **se v delu, v katerem se nanaša na dogodek na Upravni enoti ... dne 19. 3. 2024, zavrne.**
2. Stroški v tem postopku niso nastali.

OBRAZLOŽITEV:

Zagovornik načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) je prejel predlog za obravnavo diskriminacije z dne 19. 4. 2024 (v nadaljevanju: Predlog) zoper dve upravni enoti, ena od njiju je Upravna enota ... (v nadaljevanju: UE). Zagovornik je postopek ugotavljanja diskriminacije za obe upravni enoti do izdaje odločbe vodil pod opr. št. 0700-25/2024, vendar pa je za vsako upravno enoto izdal svojo odločbo. Tako so v zadevi pod opr. št. 0700-25/2024 obravnavani očitki predlagateljev zoper prvo upravno enoto ter izdana odločba pod navedeno opr. št., očitki zoper UE so obravnavani pod opr. št. 0700-43/2024 ter izdana odločba pod predmetno opr. št.

Predlagatelja sta ..., ki ju v postopku pred Zagovornikom zastopa pooblaščenec ..., pooblastili za zastopanje sta izkazani.

V zvezi z UE predlagatelja navajata, da sta se dne 19. 3. 2024 zglasila na upravni enoti z namenom, da zgolj pridobita informacije, kako je z dokumentacijo za prijavo zakonske zveze. Oseba zadolžena za matične zadeve je vzela njuno dokumentacijo in ob ugotovitvi, da gre za prosilca za azil, pripomnila, da je osebna izkaznica enega od predlagateljev potečena oz. neveljavna. Navedba ni držala. Uslužbenka je nato pripomnila, da je »imela ta teden že tri Nigerijce« in da »je tu nekaj sumljivega«, zato da »jih bo vse poslala na zaslišanje«. Dodala je, da ji deluje, »kot da so med sabo zmenjeni«. Dejala je tudi, da na enem dokumentu manjka žig Ministrstva za zunanje zadeve, kar drži, ter ju odslovila. Stranki sta bili zaradi obtožb in insinuacij pretreseni, prišli sta zgolj z namenom, da dobita osnovne informacije.

Predlagatelja sta v predlogu, ki je bil, kot pojasnjeno zgoraj, vložen zoper dve upravni enoti skupno oz. na istem obrazcu sicer zatrjevala neposredno diskriminacijo, nadlegovanje in navodila za diskriminacijo. Pri čemer je glede na opis dogajanja na UE mogoče sklepati, da se na UE nanašajo očitki glede domnevne neposredne diskriminacije in nadlegovanja. V Predlogu predlagatelja izpostavljata tudi navodila za diskriminacijo, ki pa niso konkretizirana, saj ni navedeno, kdo in komu naj bi dal navodilo, na kateri od upravnih enot in kdaj naj bi bilo navodilo dano, kakšno naj bi bilo to navodilo in kaj naj bi bila posledica tega navodila, zato Zagovornik zatrjevane diskriminacije ni presojal z vidika navodil za diskriminacijo, kot so urejena v 9. členu ZVarD.¹

Zagovornik je pooblaščenca predlagateljev pozval k dopolnitvi predloga (dokument 0700-25/2024/3 z dne 29. 4. 2024), in sicer, da konkretizira vsako od zatrjevanih osebnih okoliščin, pojasni tudi vzročno zvezo med osebno okoliščino ter zatrjevano sporno obravnavo (pojasni na kakšen način je konkretna osebna okoliščina domnevno diskriminirane osebe povzročila slabšo obravnavo oz. prikrajšanje/diskriminacijo), priloži za svoje navedbe listinske ali druge dokaze ter ga hkrati pozval, da se opredeli glede prihodnjega načina vročanja. Hkrati ga je poučil, da se skladno s 6. točko 86.a člena ZUP v primeru elektronske vročitve šteje, da se je naslovnik z dokumentom seznanil 15. dan od dneva odpreme.

Predlagatelja sta predlog dopolnila dne 30. 4. 2024. V dopolnitvi predloga sta predlagatelja konkretizirala osebne okoliščine, ki so po njenem zatrjevanju razlog za slabšo oz. diskriminatorno obravnavo. Gre za osebne okoliščine zaročenca, ki je po poreklu iz Nigerije in je temnopolt, državljan Nigerije, v Sloveniji pa prosilec za azil. Predlagatelja sta pojasnila, da na vseh treh obiskih upravnih enot nista dobila nobenega potrdila ali druge listine, sta pa obe upravni enoti vzeli njune dokumente in jih skenirali ter opravljali preverbe, zato se obisk in morebitne dodatne aktivnosti lahko potrdi z njune strani. Med drugim sta priložila tudi kopijo izkaznice prosilca za mednarodno zaščito. Predlagatelja sta pojasnila, da sta od UE dobila opredelitev do pritožbe – Odgovor na pritožbo z dne 23. 4. 2024, ki sta ga priložila. Iz odgovora med drugim izhaja, da matičarka ob preverjanju veljavnosti dokumenta ni našla datuma veljavnosti in ji je stranka povedala, da je datum na drugi strani kartice. Matičarka je to preverila in ugotovila, da je kartica veljavna. Matičarka je stranki seznanila, da bo pred sklenitvijo zakonske zveze izvedeno zaslišanje in da s tem matičarka ni imela namena preprečiti sklenitve zakonske zveze, temveč je izpolnjevala le svojo nalogo, ki jo nalaga Družinski zakonik.² Če pa se je ob tem strankama zdela komunikacija matičarke neprimerna, se UE predlagateljema za to ravnanje iskreno opravičuje. Pojasnili so, da matičarka strank ni odslovila, temveč se je z njima dogovorila, da ko bo tujec imel urejene dokumente (potreben je bil še žig Ministrstva za zunanje zadeve), se bosta ponovno zglasili in uredili prijavo sklenitve zakonske zveze. Kot pa izhaja iz pritožbe, stranki tudi nista imeli namena prijaviti sklenitve zakonske zveze pri UE, temveč sta prišli le po informacije.

Pooblaščenec se je opredelil tudi glede na načina vročanja, in sicer po elektronski pošti na naslov ...

*

Zagovornik je predlagateljema po pooblaščenca posredoval dotedanje ugotovitve v seznanitev in izjasnitev dne 7. 6. 2024. Predlagatelja je seznanil, da pri ravnanju UE ni prišlo do posega v človekovo pravico, svoboščino, drugo pravico, pravni interes ali ugodnost predlagateljev, ki je eden od elementov diskriminacije, ki mora biti izpolnjen, da lahko govorimo o diskriminaciji po ZVarD. Predlagatelja sta se na UE zglasila zgolj po informacije, kar sta tudi sama navedla in informacije tudi pridobila. Prav tako ju je seznanil, da mora Zagovornik za ugotovitev

¹ Navodila za diskriminacijo so vsakršna navodila, katerih posledica je bila, je ali bi lahko bila diskriminacija v smislu tega zakona, kar vključuje tudi navodilo, da se diskriminacije ne prepreči oziroma odpravi.

² Družinski zakonik (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 - ZNOrg, 16/19 - ZNP-1, 22/19, 67/19, 200/20 - ZOOMTVI, 94/22 - odl. US, 94/22 - odl. US, 5/23, 34/24 - odl. US).

diskriminacije v obliki nadlegovanja najprej potrditi obstoj subjektivne in objektivne komponente nadlegovanja. Ob tem pa mora glede na 8. člen ZVarD preveriti tudi, ali je domnevno diskriminirana oseba povedala, da jo ravnanje nadleguje ali da je neprimerno/žaljivo in ali se je nadlegovanje nadaljevalo tudi še po teh opozorilih. Šele če ravnanje izpolnjuje obe komponenti nadlegovanja in se nadaljuje kljub opozorilom o žaljivosti, ga je možno označiti kot diskriminatorno nadlegovanje. Predlagatelja je seznanil, da iz podatkov, s katerimi razpolaga Zagovornik, ne izhaja, da bi predlagatelja matičarko opozorila, da je njena komunikacija zanj žaljiva/neprimerna. Zato na podlagi do sedaj posredovanih podatkov ugotavlja, da komunikacija uslužbenke, da je imela ta teden že tri Nigerijce in da je tu nekaj sumljivega in da jih bo vse poslala na zaslišanje, lahko ustreza neprimerni in neprofesionalni komunikaciji, ne izpolnjuje pa elementov, ki so potrebni za ugotovitev nadlegovanja kot posebne oblike diskriminacije po ZVarD. Zagovornik je predlagatelja seznanil, da iz Predloga za obravnavo diskriminacije in gradiva, s katerim Zagovornik razpolaga v tej fazi postopka, po njegovi oceni ne izhaja sum diskriminacije s strani UE oz. je predlagatelja obvestil, da nista izkazala dejstev, ki upravičujejo domnevo, da je bila kršena prepoved diskriminacije v smislu 40. člena ZVarD. Zagovornik je predlagatelja seznanil, da iz navedenih razlogov Predloga za obravnavo diskriminacije v delu, v katerem se nanaša na UE, ne bo vzel v obravnavo.

Zagovornik je predlagateljema postavil 15-dnevni rok za izjasnitev ter ju seznanil s pravilom obrnjenega dokaznega bremena (40. člen ZVarD). Prav tako ju je seznanil, da bosta kasneje v postopku lahko navajala morebitna nova dejstva ali dokaze, ki jih nista navedla v postopku pred Zagovornikom, le, če so obstajali v času odločanja na prvi stopnji in če jih upravičeno nista mogla predložiti oziroma navesti.

Pisanje je bilo pooblaščenцу posredovano dne 7. 6. 2024 skladno z izbranim načinom vročanja, to je po e-pošti. Pisanje je bilo pooblaščenцу skladno s 6. točko 86.a člena ZUP vročeno dne 22. 6. 2024.

Predlagatelja se na pisanje nista odzvala.

*

Tekom ugotovitvenega postopka je Zagovornik prejel naslednje dokumente, v katere je vpogledal, in sicer: kopijo izkaznice prosilca za mednarodno zaščito, Odgovor UE na pritožbo, dokument št. ... z dne 23. 4. 2024.

*

ZVarD določa varstvo vsakega posameznika in posameznice pred diskriminacijo, pa tudi skupine oseb, ter varstvo pravne osebe, če se okoliščine, ki bi lahko bile podlaga za diskriminacijo, lahko nanašajo tudi na te osebe.

Definicija diskriminacije je vsebovana v prvem odstavku 4. člena ZVarD, skladno s katero diskriminacija pomeni vsako neupravičeno dejansko ali pravno neenako obravnavanje, razlikovanje, izključevanje ali omejevanje ali opustitev ravnanja zaradi osebnih okoliščin, ki ima za cilj ali posledico oviranje, zmanjšanje ali izničenje enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, drugih pravic, pravnih interesov in ugodnosti. Drugi odstavek 4. člena določa, da je diskriminacija zaradi katere koli osebne okoliščine prepovedana.

Pri diskriminaciji mora biti specifična osebna okoliščina odločilen razlog za slabšo obravnavo. Gre za prirojene ali pridobljene osebne značilnosti, lastnosti, stanja ali statuse, ki so praviloma trajno in nerazdružljivo povezani z določenim posameznikom in njegovo osebnostjo, zlasti identiteto ali pa jih posameznik ne spreminja zlahka. Mednje, skladno s 1. členom ZVarD,

štejejo spol, narodnost, rasa ali etnično poreklo, jezik, vera ali prepričanje, invalidnost, starost, spolna usmerjenost, spolna identiteta in spolni izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazba ali katera koli druga osebna okoliščina.

ZVarD opredeljuje tudi več oblik diskriminacije, pri katerih sta osnovni neposredna in posredna diskriminacija. Neposredna diskriminacija obstaja, če je oseba ali skupina oseb zaradi določene osebne okoliščine bila, je ali bi lahko bila v enakih ali podobnih situacijah obravnavana manj ugodno, kot se obravnava, se je obravnavala ali bi se lahko obravnavala druga oseba ali skupina oseb (prvi odstavek 6. člena ZVarD). Posredna diskriminacija pa obstaja, kadar je oseba ali skupina oseb z določeno osebno okoliščino bila, je ali bi lahko bila zaradi navidezno nevtralne določbe, merila ali prakse v manj ugodnem položaju kot druge osebe, razen če ta določba, merilo ali praksa objektivno temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in nujno potrebna (drugi odstavek 6. člena ZVarD).

Poleg teh dveh oblik ZVarD predstavlja še druge oblike diskriminacije (7. člen). Nadlegovanje je nezaželeno ravnanje, povezano s katero koli osebno okoliščino, ki ima učinek ali namen ustvarjati zastrašujoče, sovražno, ponižujoče, sramotilno ali žaljivo okolje za osebo in žali njeno dostojanstvo (prvi odstavek 8. člena). Navodila za diskriminacijo so vsakršna navodila, katerih posledica je bila, je ali bi lahko bila diskriminacija v smislu ZVarD, kar vključuje tudi navodilo, da se diskriminacije ne prepreči oziroma odpravi (9. člen). Pozivanje k diskriminaciji pomeni vsako spodbujanje drugih oseb k dejanjem, katerih posledica je bila, je, ali bi lahko bila diskriminacija po določbah ZVarD (prvi odstavek 10. člena). Viktimizacija pa pomeni izpostavljanje diskriminirane osebe ali osebe, ki ji pomaga, neugodnim posledicam zaradi njenega ukrepanja, katerega namen je preprečiti ali odpraviti diskriminacijo (11. člen). V primerih, ko je diskriminacija večkratna zaradi več osebnih okoliščin hkrati, množična, ko je diskriminiranih več oseb hkrati, dolgotrajna oziroma ponavljajoča se, ali pa vsebuje ali bi lahko vsebovala težko popravljive posledice za diskriminirano osebo glede povzročitve škode njenemu pravnemu položaju, pravicam ali obveznostim, zlasti če je storjena v razmerju do otrok ali drugih slabotnih oseb, prepoznavamo po 12. členu ZVarD t. i. hujše oblike diskriminacije.

Da bi lahko govorili o neposredni **diskriminaciji** skladno z ZVarD, morajo biti podani naslednji elementi:

- osebna okoliščina,
- poseg v človekovo pravico, svoboščino, drugo pravico, pravni interes ali ugodnost,
- prikrajšanje v primerjavi z drugimi posamezniki ali skupinami v primerljivem položaju,
- vzročna zveza med osebno okoliščino in obravnavo, ki je je predlagatelj deležen na področju družbenega življenja,
- ter odsotnost izjem od prepovedi diskriminacije.

Da lahko govorimo o nadlegovanju kot posebni obliki diskriminacije iz prvega odstavka 8. člena ZVarD, pa morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji :

- obstoj osebne okoliščine,
- nezaželeno ravnanje, ki ima namen ali samo učinek, da se ustvari okolje, ki je za žrtev zastrašujoče, sovražno, ponižujoče, sramotilno in žaljivo; in žali njeno dostojanstvo,
- vzročna zveza med osebno okoliščino in nezaželenim ravnanjem.

Le ravnanje, pri katerem so podani vsi omenjeni elementi, zakonsko gledano pomeni diskriminacijo. Druga neželena, sporna, krivična ravnanja, ki niso povezana z osebnimi okoliščinami in/ali ne predstavljajo posega v pravice, svoboščine, pravne interese ali ugodnosti, se ne štejejo za diskriminacijo, lahko pa gre za druge vrste nezakonitih ravnanj, ki sodijo v pristojnost drugih organov.

V postopkih obravnave diskriminacije velja pravilo obrnjenega dokaznega bremena (40. člen ZVarD). Kadar diskriminirana oseba v postopku pri Zagovorniku, pristojni inšpekciji ali drugem

postopku, v katerem zahteva obravnavo diskriminacije, izkaže dejstva, ki upravičujejo domnevo, da je bila kršena prepoved diskriminacije, mora kršitelj dokazati, da v obravnavanem primeru ni kršil te prepovedi, oziroma da je neenako obravnavanje dopustno v skladu s tem zakonom.

Zagovornik se v okviru svojih pristojnosti lahko osredotoča zgolj na pojavne oblike diskriminacije, pri kateri gre vselej za slabšo obravnavo posameznika zaradi določene osebne okoliščine, ki je predmet varstva po ZVarD.

*

Zagovornik je v obravnavanem primeru kot osebne okoliščine ... prepoznal državljanstvo Nigerije, barvo kože – je temnopoltn ter družbeni položaj – v Sloveniji je prosilec za azil. Po izrecni zakonski določbi prve alineje, drugega odstavka 5. člena ZVarD je enako obravnavanje v skladu s tem zakonom zagotovljeno tudi osebi, ki je dejansko ali pravno povezana z osebo z določeno osebno okoliščino. Gre za pravno varstvo preko povezave, ki ga v konkretni zadevi uživa takrat še zaročenka ...

Varstvo pred diskriminacijo je skladno z 2. členom ZVarD zagotovljeno na vseh področjih oblastnega odločanja, delovanja v pravnem prometu in pri drugem delovanju oziroma ravnanju v razmerju do tretjih oseb, tudi na področju izvajanja upravnih storitev na upravnih enotah.

*

Zagovornik je najprej presojal, ali so podani pogoji za izvedbo postopka pri Zagovorniku v primeru diskriminacije. Zagovornik ugotavlja, da sta predlagatelja vložila predlog za obravnavo diskriminacije po 5. poglavju ZVarD. Gre za upravni postopek, ki je deloma urejen v ZVarD, za vprašanja postopka, ki niso urejena z ZVarD, pa se uporabljajo določbe ZUP. Ena od posebnosti postopka obravnave diskriminacije je tudi pravilo obrnjenega dokaznega bremena (40. člen ZVarD), na katerega sta bili stranki postopka izrecno opozorjeni. Zagovornik je ugotovil, da je zaročenec imel osebne okoliščine, ki so pravno varovane in uživajo varstvo pred diskriminacijo po ZVarD, preko povezave pa varstvo pred diskriminacijo uživa tudi njegova zaročenka, prav tako urejanje zadev na upravi enoti sodi pod družbeno področje na katerem je zagotovljeno varstvo pred diskriminacijo. Nadalje pa je ugotovil, da predlagatelja s svojimi navedbami in dokazili v zvezi z očitki diskriminacije s strani UE nista izkazala dejstev, ki bi opravičevala domnevo, da je bila kršena prepoved diskriminacije in na podlagi katere bi moral domnevni kršitelj dokazovati, da v obravnavanem primeru ni kršil te prepovedi, kot to določa 40. člen ZVarD. To pomeni, da predlagatelja nista izpolnila trditvenodokaznega bremena, kar je predpogoj za to, da se dokazno breme prenese na nasprotno stran. Zato je Zagovornik Predlog za obravnavo diskriminacije v delu, ki se nanaša na UE v zvezi z dogodkom dne 19. 3. 2024, zavrnil.

*

Zagovornik ugotavlja, da pri ravnanju UE ni prišlo do posega v človekovo pravico, svoboščino, drugo pravico, pravni interes ali ugodnost predlagateljev, ki je eden od elementov diskriminacije, ki mora biti izpolnjen, da lahko govorimo o diskriminaciji po ZVarD. Predlagatelja sta se na UE zglasila zgolj po informacije, kar sta tudi sama navedla in informacije tudi pridobila. To je potrdila tudi UE v svojem odgovoru – dokument št. ... z dne 23. 4. 2024, ko je navedla, da matičarka strank ni odslovila, temveč se je z njima dogovorila, da ko bo tujec imel urejene dokumente (potreben je bil še žig Ministrstva za zunanje zadeve), se bosta ponovno zglasili in uredili prijavo sklenitve zakonske zveze. Kot pa izhaja iz pritožbe, stranki tudi nista imeli namena prijaviti sklenitve zakonske zveze pri UE, temveč sta prišli le po informacije.

Zaradi vsega navedenega Zagovornik ocenjuje, da ob obisku UE dne 19. 3. 2024, kamor sta predlagatelja odšla po informacije v zvezi s sklenitvijo zakonske zveze, ni prišlo do posega v človekovo pravico, svoboščino, drugo pravico, pravni interes ali ugodnost in posledično ne do neposredne diskriminacije, niti ni izkazana vzročna zveza med zatrjevanimi osebnimi okoliščinami in obravnavo, ki sta jo bila predlagatelja deležna na področju varovanega družbenega življenja. Po Zagovornikovem mnenju tako umanjka več bistvenih elementov za ugotovitev obstoja neposredne diskriminacije, saj ni prišlo zaradi zatrjevanega ravnanja do posega v njune človekove pravice, svoboščine, druge pravice, pravni interes ali ugodnost niti ni izkazana vzročna zveza med zatrjevanimi osebnimi okoliščinami in obravnavo, ki sta jo bila predlagatelja deležna na področju varovanega družbenega življenja.

Zagovornik je predlagatelja v zvezi s Predlogom za obravnavo diskriminacije v delu, ki se nanaša na obisk UE dne 19. 3. 2023 in na domnevno neposredno diskriminacijo seznanil, da po njegovi oceni ne izhaja sum diskriminacije s strani UE oz. je predlagatelja obvestil, da nista izkazala dejstev, ki upravičujejo domnevo, da je bila kršena prepoved diskriminacije v smislu 40. člena ZVarD in da Zagovornik v ravnanju ni prepoznal vseh elementov, ki morajo biti izpolnjeni, da bi lahko govorili o diskriminaciji po ZVarD. Temu predlagatelja nista ugovarjala, niti nista predložila dokazov, ki bi navedeno izpodbili.

*

Zagovornik je v nadaljevanju ugotavljal, ali je komunikacija, ki jo predlagatelja posebej izpostavljata in je bila izrečena na obisku UE dne 19. 3. 2024, izpolnjevala pogoje, ki upravičujejo domnevo, da je bila kršena prepoved nadlegovanja ob upoštevanju pogojev, ki morajo biti izpolnjeni, da lahko govorimo o nadlegovanju kot posebni obliki diskriminacije po prvem odstavku 8. člena ZVarD, kot so opisani predhodno.

Zagovornik pri tem opozarja, da je pri nadlegovanju kot obliki diskriminacije bistveno, da je vselej usmerjeno v določeno, določljivo osebo oziroma skupino oseb z določeno osebno okoliščino in ne more biti abstraktno. Manifestira se lahko na ravni verbalnega (npr. besede, opazke, itd.), neverbalnega (pisna sporočila, objave, govornica telesa, geste, mimika) ali fizičnega ravnanja (dotiki, udarci). Sporno ravnanje je lahko bodisi namerno (torej storjeno z naklepom ali vsaj s hudo malomarnostjo, torej ob zavedanju, da bo lahko imelo poniževalen učinek) ali pa tudi le nenamerno (šale, nesporazum, kjer ni nobenega namena poniževati, itd.). Za kršitev zadošča poniževalen, zastraševalen oziroma žaljiv učinek takega ravnanja na žrtev, ki žali njeno dostojanstvo. Bistveno pri nadlegovanju je subjektivno dojetje ravnanja s strani žrtve. Objektivno merilo pri opredelitvi nezaželenosti ravnanja pri nadlegovanju ni relevantno, saj kršitelj dostikrat primer spornega ravnanja sam sploh ne dojema kot poniževalnega. Tudi ni nujno, da ima nadlegovanje namen koga prizadeti, zaradi česar je pri nadlegovanju bistveno, da prizadeti oziroma žrtev kršitelja tudi sama opozori, da je sporno ravnanje zanjo nesprejemljivo in na ta način določi mejo sprejemljivega. Nadlegovanje obstaja, ko kršitelj kljub upravičeno izraženemu nasprotovanju prizadete osebe s spornim ravnanjem nadaljuje. Kot pojasnjeno, enkratno dejanje zadošča zgolj v hujših primerih. Po 12. členu ZVarD t. i. hujše oblike diskriminacije prepoznamo v primerih, ko je diskriminacija večkratna zaradi več osebnih okoliščin hkrati, množična, ko je diskriminiranih več oseb hkrati, dolgotrajna oziroma ponavljajoča se, ali pa vsebuje ali bi lahko vsebovala težko popravljive posledice za diskriminirano osebo glede povzročitve škode njenemu pravnemu položaju, pravicam ali obveznostim, zlasti če je storjena v razmerju do otrok ali drugih slabotnih oseb. Presoja, ali enkratno dejanje zadostuje za nadlegovanje, se opravi v vsakem konkretnem primeru posebej in je odvisno od okoliščin posameznega primera. Upošteva se družbeno področje, na katerem se domnevno nadlegovanje dogaja (nadlegovanje v šolah, bolnišnicah, zaporih oz. drugih podobnih institucijah), položaj žrtve (ali gre morebiti za otroka ali druge ranljive ali slabotne osebe), kraj, kjer se je dejanje zgodilo (javno ali zasebno mesto, na samem ali v prisotnosti ostalih oseb), ter sama intenzivnost izvršitvenega ravnanja (vulgarnost izrazov, zmerljivke, ki

žalijo posameznikovo dostojanstvo), ipd. Kot izhaja iz navedenega, je pri nadlegovanju bistveno, da posameznik izrazi svojo subjektivno oceno neprimernosti take komunikacije in domnevnega kršitelja pozove k prenehanju neprimernega ravnanja oziroma ustrezno utemelji, da gre za hujšo obliko, kjer je ravnanje nedopustno že v enkratni obliki. Šele če nasprotna stran ni dovzetna za pozive k prenehanju in z neprimerno komunikacijo nadaljuje, v teh primerih lahko Zagovornik v postopku ugotavljanja diskriminacije presoja, ali gre za prepovedano obliko diskriminacije.

Zagovornik je ocenil, da nobena od izrečenih izjav posamezno ne ustreza komunikaciji, ko bi lahko kot enkratno dejanje zadostovalo, da bi takšno ravnanje izpolnjevalo pogoje iz prvega odstavka 8. člena ZVarD za nadlegovanje, zato bi morala predlagateljica, da bi lahko govorili o diskriminaciji po ZVarD, na neustreznost oz. neprimernost komunikacije javno uslužbenko opozoriti. Iz podatkov, s katerimi razpolaga Zagovornik, tudi ne izhaja, da bi predlagateljica matičarko opozorila, da je njena komunikacija zanj žaljiva/neprimerna. Izjave, kot na primer, da je imela ta teden že tri Nigerijce in da je tu nekaj sumljivega in da jih bo vse poslala na zaslišanje, lahko ustrezajo neprofesionalni komunikaciji. Je pa Zagovornik pri tem upošteval, da je bila komunikacija, tudi če ni bila profesionalna, vendarle v povezavi s postopkom sklenitve zakonske zveze in ne z drugimi področji življenj predlagateljic. Vendar je ob upoštevanju dejstva, da sta predlagateljica osebi, ki niti ne zatrjujeta, da pripadata kateri od posebej ranljivih skupin prebivalstva, ocenil, da izjave same po sebi objektivno niso dosegle takšne stopnje žaljivosti, da bi izpolnile znake prepovedane oblike diskriminacije po ZVarD.

Zagovornik je na podlagi podatkov in dokumentacije in tudi na podlagi pravil o dokazno trditvenem bremenu iz 40. člena ZVarD ugotovil, da predlagateljica nista izkazala dejstev, ki upravičujejo domnevo, da je bila kršena prepoved neposredne diskriminacije in/ali nadlegovanja, zaradi česar se dokazno breme ni prevalilo na zatrjevanega kršitelja, to je UE. Temu predlagateljica nista ugovarjala, niti nista predložila dokazov, ki bi navedeno izpodbili.

S tem je utemeljena odločitev Zagovornika, kot izhaja iz 1. točke izreka te odločbe.

*

Skladno s prvim odstavkom 35. člena ZVarD je postopek pri Zagovorniku v primeru diskriminacije za stranke brezplačen, posebni stroški pa v tem postopku niso nastali, zato je Zagovornik odločil, kot izhaja iz 2. točke izreka te odločbe.

Pouk o pravnem sredstvu: Zoper to odločbo ni pritožbe, dovoljen pa je upravni spor. Upravni spor se sproži s tožbo, ki se vloži v 30 dneh od vročitve odločbe na Upravno sodišče Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana. Tožba se vloži pri pristojnem sodišču neposredno pisno ali se mu pošlje po pošti. Tožba z morebitnimi prilogami se vloži najmanj v treh izvodih. Tožbi je treba priložiti tudi to odločbo v izvorniku ali prepisu.

Postopek vodila:
Sergeja Oštir
Samostojna Svetovalka Zagovornika

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Poslano:
- na e-naslov: ... (po ZUP),
- zbirka dok. gradiva.